

Gljivarsko društvo „Ljubomir Vuksanović Barle“ iz Banje Koviljače jedno je od najstarijih društava ovog profila u Srbiji. Ime je dobilo po njegovom osnivaču i velikom ljubitelju prirode Ljubomiru Vuksanoviću. Zaslugom ovog društva u centru mesta podignut je spomenik gljivi. U ovoj, jednoj od osam kraljevskih banja Srbije, GD svake godine sredinom oktobra organizuje dvodnevne gljivarske susrete i izložbu gljiva (ove godine 23. po redu), sa gljivama ubranim na terenima važnim za našu istoriju i kulturu: na Gučevu, Radaljskoj Banji, Iverku, Tršiću, Ceru, Tronoši. Najveća radost za organizatore je kada imaju priliku da ugoste prijatelje, gljivare i ljubitelje prirode iz cele Srbije.

Svetozar Ruvidić, jedan od osnivača GD u Banji Koviljači, u gljivarstvu je više od tridesetak godina. Svoje znanje potvrdio je dobijanjem sertifikata za zvanje gljivar, ali ovaj ljubitelj prirode kaže da će biti zadovoljan kada naš odnos prema prirodi, pre svega misleći na Srbiju, jer je tu u mogućnosti da nešto učini, postane odgovorniji.

- Lepo je što mi, gljivari, članovi GD iz Srbije, lepo saradujemo i družimo se. Pravo je zadovoljstvo što se uz izložbe, koje su u obavezi da organizuju sva društva članovi Mikološko-gljivarskog saveza Srbije, pripremaju ukusna jela od gljiva. Najvažnije je po mom mišljenju, da se što više obraćamo mladim naraštajima, deci iz vrtića i nižih razreda osnovne škole, i pružimo im osnovna znanja kako o gljivama, tako i prirodi. Bio sam angažovan na mestu edukatora u okviru Đačkog Vukovog sabora, koji se održava u maju svake godine. Pisao sam planove i programe za decu od prvog do petog razreda, kako bi im na što jednostavniji i svrsishodniji način približio znanja o gljivama, o lekovitom bilju, drveću, prirodi uopšte i ljubavi, jer je ljubav prema prirodi i njeno očuvanje srž svega što radimo, kako u GD tako i u MGSS. Veliki naš problem je što prenosioci takvih znanja nisu stimulisani - kaže gospodin Ruvidić, smatrajući da su kuvarancije zanimljive i ukusne, ali da je to samo mali segment onoga čime se gljivari bave i da je njihova osnovna uloga usmerena na prirodu.

Osim rada sa mlađim naraštajima, po njegovom mišljenju, nedostaje više posvećenosti, obrazovanja, više stručnih predavanja i naučnog rada. Perspektive u gljivarstvu ima, međutim, od ukupnog broja članova GD Banje Koviljače, njih 44-voro, aktivno je svega 10-12 gljivara, a slična situacija je i u drugim društvima.

Gospodinu Ruvidiću je, zahvaljujući elokventnosti i strpljenju, na svim izložbama gljiva kojima prisustvuje, dodeljena pozicija komunikatora sa publikom, sa svima onima koji - Sretan sam kada neko dođe kod mene i interesuje se, želi da fotografiše gljivu zato što mu je lepa, zainteresovan za neke priče, o kojima mi, pravi gljivari, imamo pregršt za svaku vrstu - šeretski komentariše naš sagovornik.

Naravno da voli i jela od gljiva. Hvali se da je sa Dragoljubom Balabanovićem, takođe

članom društva iz Koviljače, prvi pripremio jelo, koje je nazvao GLJUVAŠ. Recept je jednostavan: povrća koliko hoćeš, ničega previše, gljiva najviše. On ga je pripremao 1.000 puta i uvek je bio različitog ukusa, u zavisnosti od količine povrća i vrsta gljiva.

U svetu jestivih gljiva njegov favorit je Golubača (*Russula virescens*), jedna od najukusnijih iz roda *Russula* (zeka), krta, lomljiva, stručka poput krede.

- Zanimljivo je, kao i kod svih zeka, da kožica na šeširu može da se oguli, čak i cela. Karakteristična je po plavkasto-zelenkastoj boji, sa braon šarama odozgo, ne može da se zameni ni sa jednom drugom. Po meni ona je najkvalitetnija za jelo, idealne strukture, nije premekana, balava, sunderasta, krutasta, već umereno fina, dobra da se spremi bez dodataka, na „lešo“, samo na ulju. Ako se doda luk dobija drugu notu. Za mene su jela od gljiva umetnost za sebe i čovek može da kreira od njih šta poželi. Mada ima najviše zaljubljenika u vrganj (*Boletus edulis*), za mene on nije ništa specijalno. Neki vole blagve (*Amanita caesarea*), zakonom zaštićene, zato što su smatrane retkim. Međutim, od kada je gljivarenje postalo masovnija pojava, lakše se nalaze i ima ih baš dosta. Samo treba da obratimo pažnju na očuvanje prirode, nečega čega će trebati i našoj deci, unucima, da obratimo pažnju na očuvanje i drveća i bilja, trave i kamenja i svega što čini prirodu, jer bez nje neće biti ni nas - zaključio je Svetozar Ruvidić.

